

SADAŠNJA

POSVETI IH SVOJOM ISTINOM

ISTINA

TVOJA RIJEČ JE ISTINA

Izd. 18.

LONDON, ČETVRTAK, 23. SIJEČANJ, 1901.

Br. 4.

KAKO RAZMIŠLJATI

ELET G. WAGGONER

HOĆETE li molim vas uzeti treći od sledećih stihova od Henrija Van Dajka kao temu svog uredničkog članka što pre, i pisati ne samo o vrednosti jasne misli, već i, ako je moguće, dati nam neka pravila koja će, kada su strpljivo praćena, osposobiti one koji, kao ja, nisu imali ranu obuku, da razmišljaju jasnije i bolje nego što razmišljamo?

„Četiri stvari čovek mora naučiti da čini, Ako će učiniti svoj zapis istinitim; Da razmišlja bez zbrke, jasno.“

Vrednost ispravnog razmišljanja je toliko očigledna da nikakav argument nije potreban da to dokaže; međutim kako razmišljati ispravno i za dobru svrhu je ono što mnogi ne znaju; i niko ne može to znati previše dobro. Prema tome ova faza teme će trenutno privući svu našu pažnju.

„Gospod daje mudrost; iz njegovih usta dolazi znanje i razumevanje.“ Prič. ii 6. „Gospod poznaje čovekove misli da su one taština“, to jest, ispraznost (Ps. xciv 11); a ovo uključuje čak i misli „mudrih“ (1. Kor. iii 20), „jer mudrost sveta je Bogu ludost“. Prema tome dok se može činiti da razmišljamo prirodno, da nijedna misao ne treba da se ima o tome, već da mi, takoreći, možemo „misliti bez razmišljanja“, istina je da svi ljudi moraju naučiti da razmišljaju. Upravo citirani tekst nam pokazuje da mnogo toga što se naziva mišlju zapravo uopšte nije misao. Često sam čuo ljude da nastavljaju govoriti šta su oni „mislili“ o nekom delu Biblije, kada njihove reči pokazuju da nisu uopšte imali nikakvu misao o tome. Oni su samo sanjarili i pretpostavljali.

Gde ćemo otići da naučimo kako da razmišljamo? Očigledno do Onog koji zna najviše o tome: do Onog koji je Tvorac misli. On nam kaže: —

„Tražite Gospoda dok se može naći, zazičajte ga dok je blizu: neka opaki put svoj ostavi, i nepravednik svoje misli, i neka se vrati Gospodu, i on će mu se smilovati, Bogu našem, jer će mu on velikodušno oprostiti. ‘Jer moje misli nisu vaše misli, niti su vaši putevi moji putevi’, govori Gospod. ‘Jer kao što su nebesa viša od zemlje, tako su moji putevi viši od vaših puteva i moje misli od vaših misli.’“ Isa. lv 6-9.

Naše misli su toliko slabije u odnosu na Božje misle, toliko potpuno prazne, da jedina stvar koju treba učiniti sa njima je da ih odbacimo u stranu, i uzmemo njegove umesto

njih. Božje misli su jedine koje su od neke vrednosti. Zapazi kontrast u sledeće dve izjave: „Ne uzdajte se u knezove, ni u sina ljudskog, u kojem nema pomoći. Izide iz njega duh, u zemlju svoju on se vraća; istog dana propadnu misli njegove.“ Ps. cxlvi 3, 4. „Gospodnja namera stoji zauvek, misli srca njegovog za sve naraštaje.“ Ps. xxxiii 11. Nije to da čovek samo prestane da razmišlja kada umre. To je tačno, ali tekst kaže više od toga: sve što je on mislio dolazi kraju; ne postoji trajna suština od toga; ali Gospodnje misle, sa druge strane, su takve prirode da traju zauvek.

Iz ovoga je očigledno da je stvarna, prava misao stvar — nešto suštinsko. Ovo možemo videti iz kratkog proučavanja reči. Na grčkom ista reč označava i „reč“ i „razum“; a reč na hebrejskom koja znači „reč“, takođe znači i „stvar“. „Razmišljati nelogično“ je zapravo uopšte ne razmišljati; dok razmišljati logično, prema razumu, je da se razmišlja prema Reči, koja je Bog; a to znači formiranje *stvari* koja ima suštinu u tome, i koja nikada neće propasti.

Sada mora biti prilično očigledno to da mnogo toga što je nazvano mišlju nije misao, već samo mašta. To je, baš kao što Gospod kaže, ispraznost, mašta. Dakle nema koristi od gradnje zamkova u vazduhu. Život je previše dragocen da bude protraćen u prizivanju nečega što će uskoro nestati iz vida, ne ostavljajući ništa da obeleži mesto gde je to izgleda bilo. Tako će nas zdrav razum učiti da idemo do Gospodara misli, i učimo od njega. On nas poziva, i naučiće nas besplatno.

Koji je prvi korak u učenju kako da razmišljamo o mislima koje će trajati večno? Već citirani stihovi iz Isaije lv nam govore: To je da se traži Gospod, i pronađe oprostjenje greha. To je da potpuno napustimo svoje puteve i svoje isprazne misli, i da jednako potpuno napustimo sami sebe, bacajući se na Boga, pokoravajući se njegovoj pravednosti, i da budemo izgubljeni u njemu; da ga pustimo da bude naša ličnost. Okretanje od greha je prvi korak u ispravnom razmišljanju. „Strah Gospodnji, to je mudrost; a zla se kloniti jeste razboritost.“ Jov xxviii 28. „Strah Gospodnji je mrzeti zlo.“ Prič. viii 13. „Dobro razumevanje imaju svi oni koji vrše njegove zapovesti.“ Ps. cxi 10. David je rekao: „Razumniji sam od svih svojih učitelja, jer razmišljam o svedočanstvima tvogim. Razboritiji sam od staraca, jer tvoje čuvam odredbe.“ Ps. cxix 99, 100. Primer ovoga se vidi u slučaju Danila i njegova tri druga, koji su, preko straha Gospodnjeg, postali, „u svim stvarima mudrosti i razumevanja“, „deset puta bolji od svih čarobnjaka i

astrologa“ u Vavilonu; to jest, bili su deset puta mudriji od svojih učitelja.

Ova poslednja referenca pokazuje da ne pričamo samo o pukoj teoriji, već da je ovaj praktičan savet. Očekivao sam od početka da će neko pokazati na ljude koji su „mnogo doprineli svetskoj misli“, koji su „intelektualni džinovci“, ali koji nisu bili hrišćani; međutim ovaj prigovor ne može pronaći mesto kada vidimo da koliko god mudri svetovni ljudi mogu biti, onaj koji se plaši Gospoda može, preko tog Gospodnjeg straha, dobiti mudrost za koju će sami svetovni ljudi priznati da je „deset puta bolja“ nego ona od onih mudrih ljudi. Dobitak nije pobožnost; već je pobožnost veliki dobitak, u tome da obuhvata sve što je vredno posedovanja u ovom životu, i celom životu koji će doći.

Uzmi drugi tekst, koji pokazuje da je pravednost praktična mudrost. Mojsije je rekao Izraelu: „Evo, poučio sam vas propisima i odredbama, i to onako kako mi je zapovedio Gospod, Bog moj, da tako i činite u zemlji koju idete zaposesti. Držite ih, zato, i čuvajte; jer to je vaša mudrost i vaša razboritost u očima naroda, koji će čuti sve te propise i reći: ‘Uistinu je taj veliki narod mudar i razborit narod.’“ Pnz. iv 5, 6. I opet, „Mrzim isprazne misli; ali zakon tvoj ja volim“. Ps. cxix 113.

Vidimo, onda, da imati Božji zakon u srcu, kontrolisati život, znači posedovati stvarne, suštinske, trajne misli — misli koje su potpuno suprotne od ispraznih, praznih misli bezbožnika. Preko razmišljanja o zakonu je bilo to da je psalmista dobio više razumevanja od svojih učitelja; i za onog koji ne hoda u savetu bezbožnih, niti stoji na putu grešnika, već koji razmišlja o Božjem zakonu danju i noću, rečeno je da „će uspevati šta god on čini“. Ps. i 1-3.

Ne postoji učitelj koji je kao Bog, nijedna knjiga koja je jednaka njegovoj Reči. Poznati Boga, i biti upoznat sa njegovom Rečju, znači „slobodno obrazovanje“. Pre svega ovo znači pokoravanje Bogu, da se vrši njegova volja, a onda stalna primena. Uzmi deo Pisma, nebitno gde, bilo šta što te prvo posebno privlači, i proučavaj to. To jest, posveti pažnju da otkriješ *upravo šta ono kaže*; jer kada imaš Božju Reč imaš njegovu misao; možeš razmišljati jasno, zato što je njegova Reč (*logos*) logika. Zapazi različite teme u poglavlju, ako ih ima nekoliko, i grupiši detalje pod tim stavkama, da ti omogući da sagledaš celinu jednim pogledom. Ispituj tekst, da otkriješ svrhu svake reči i rečenice, i njen odnos prema svakoj drugoj. Zadrži svoj um na tačnoj izjavi, samo na ono što tekst kaže, i ne dopusti mu da ni za trenutak odluta u spekulaciju. Ubrzo ćeš biti toliko dobro u-

poznat sa delom Pisma koji proučavaš da možeš „razmisliti o tome“ bez otvorene Biblije pred sobom. Onda možeš „razmišljati“ o tome. Možeš razmišljati — ne o tome, već — o samom tekstu, kada sediš u kući, i kada hodaš pored puta, i kada ustaneš, i kada legneš. „Kada hodaš, vodiće te; kada spavaš, čuvaće te; kada se probudiš, s tobom će razgovarati.“ Prič. vi 22.

Na ovaj način ispravne misli će vremenom postati prirodne za tebe. Svaki slučaj koji dođe pod tvoje zapažanje će kao stvar koja se razume biti odlučena principima istine koji su tvoj život. Bićeš zapanjen svaki dan da vidiš koliko je sveobuhvatna Božja Reč, kako Božji Duh dovodi u tvoj um misli — Božju Reč — koja čini svaku nejasnu misao jasnom. A ovo upućivanje na Božji Duh nas dovodi do zaključka o celoj stvari — da smo mi zapravo samo sredstva Svetog Duha. Ne postoji savršena misao osim kada Bog razmišlja u nama. Naš mozak je jednostavno oruđe kroz koje će Bog misliti svoje misli; i kada nas Reč, koja je Duh i život, prožima, i mi postojimo samo za njega da se on sam otkrije u nama, to će biti slučaj.

Uzmi rastuću biljku kao primer. Gledaj seme dok se razvija. Pogledaj kako stabljika ide ka gore, a koren ide nadole, čak iako položaji mogu biti obrnuti dok se pojavljuju. Pusti da neki grašak proklija na tankoj tkanini razvučenoj preko čaše sa vodom. Jedna mala stabljika se pojavljuje, koja formira i stabljiku i koren. U nekim slučajevima grašak će ležati tako da je korenski kraj stabljike okrenut ka gore, kraj stabljike ka dole, tako da je primoran da se probije dole kroz tkaninu, prema vodi ispod, dok koren kreće naviše. Međutim oni neće dugo nastaviti u tim pravcima. Čim su dovoljno dugi, okrenuće se; koren će ići dole, a stabljika će napraviti sebi put nazad kroz tkaninu, da raste ka gore.

Zašto je to tako? Neki ljudi, nazvani mudrima, govore nam da „gravitacija“ povlači koren ka dole; ali njihova mudrost nam ne govori zašto takođe ne povlači stabljiku dole, posebno kada je bila primorana da počne na takav način. Možeš li reći šta je uzrok toga? Hajde da razmotrimo biljku malo dalje, i onda ćemo dati odgovor.

Ovde je biljka na suvom mestu nekoliko jardi udaljena od izvora vode. Kopaj dole i ispitaj korenje. Otkrićeš da je okrenuto ka izvoru. Biljki treba voda, i korenje je mora doneti. Ono ne gubi vreme tražeći je na pogrešnom mestu, već ide pravo do mesta gde voda treba da bude pronađena. Ako biljka raste sa strane zida koji okružuje vodu, onda će njeno korenje rasti horizontalno, umesto ka dole, uprkos gravitaciji. Zašto korenje nekad ne napravi grešku, i ne raste dalje u suprotnom smeru u potrazi za vodom?

Možemo odgovoriti bez oklevanja. To je zato što je Bog život biljke, i on razmišlja u njoj i deluje u njoj. Njegov zakon je njen život, i biljka mu je pokorna, ne uspostavljaajući bilo kakvu sopstvenu volju u protivljenju njemu. Sada zapamti da će čovek koji razmišlja o Božjem zakonu dan i noć biti „kao stablo zasađeno kraj tekućih voda“. On će, kao i stablo, „razmišljati jasno, bez zabune“, uvek ispravno, i uvek direktno. Božja savršena mi-

sao biće njegova, i on će poznavati svaki ispravan put. Proučavaj Božju reč, ne da pronadeš za sebe ugled i čast, već zbog Božje slave, i on će se proslaviti u tebi, vodeći te uvek na večnom putu.